

Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 14.12.1988 Sayı : 20019)

Kanun No.
3509

Kabul tarihi
7 . 12 . 1988

MADDE 1. — 18 Şubat 1987 tarihinde Paris'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE FRANSA CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ve

FRANSA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle
AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR.

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Âkit Devlet veya politik alt bölüm, ya da mahallî idare namına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Fransa'da :

(i) Gelir vergisi :

(ii) Kurumlar vergisi :

Yukarıda adı geçen vergilerle ilgili olarak tevkifat suretiyle ödenen vergiler, peşin ödeme (precompte) veya avans ödeme dahil :

(Bundan böyle “Fransız vergisi” olarak bahsedilecektir) :

b) Türkiye’de :

(i) Gelir vergisi :

(ii) Kurumlar vergisi :

(iii) Savunma sanayii destekleme fonu :

(iv) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu :

(v) Çıracılık, meslekî ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonu.

(Bundan böyle “Türk vergisi” olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilâve olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, her yılın sonunda vergi mevzuatı değişikliklerini birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) (i) “Türkiye” terimi, Türkiye Cumhuriyetinin topraklarını, kara sularını ve bunların ötesinde, Türkiye Cumhuriyetinin üzerinde uluslararası hukuk uyarınca egemenlik haklarını ve münhasır yargı yetkisini icra ettiği, kıta sahanlığının da dahil olduğu bölgeleri ifade eder :

(ii) “Fransa” terimi, Fransa Cumhuriyetinin Avrupa ve deniz aşırı departmanlarını, kara sularını ve bunların ötesinde, Fransa Cumhuriyetinin üzerinde uluslararası hukuk uyarınca egemenlik haklarını ve münhasır yargı yetkisini icra ettiği bölgeleri ifade eder :

b) “Bir Âkit Devlet” ve “Diğer Âkit Devlet” terimleri metnin gereğine göre, Türkiye veya Fransa anlamına gelir :

c) “Vergi” terimi, bu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde kavranan vergi anlamına gelir :

d) “kişi” terimi bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır :

e) “Şirket” terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir :

f) “Kanunî merkez” terimi, Türk Ticaret Kanununa veya Fransız Ticaret Kanununa göre tescil edilen hukukî yerleşim yeri anlamına gelir :

g) “Vatandaşlar” terimi, Türkiye veya Fransa yönünden, Türk vatandaşlığını veya Fransız vatandaşlığını “Türk Vatandaşlık Kanunu” veya “Fransız Vatandaşlık Kanunu” gereğince elde eden herhangi bir gerçek kişiyi ve Türkiye’de veya Fransa’da yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan herhangi bir hükûmî şahsı, ortaklığı veya derneği ifade eder :

h) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “Diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir :

i) “Yetkili makam” terimi,

(i) Türkiye’de Maliye ve Gümrük bakanı veya onun yetkili temsilcisi :

(ii) Fransa’da Bütçeden sorumlu olan Bakan veya onun yetkili temsilcisi, anlamına gelir.

j) “Uluslararası trafik” terimi, bir Türk veya Fransız teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca Türkiye’nin veya Fransa’nın sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “Bir Âkit Devletin mukimi”terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir :

a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi):

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir :

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir :

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından “işyeri” terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

3509

7 . 12 . 1988

2. “İşyeri” terimi özellikle şunları kapsamına alır:

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atölye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal zenginliklerin elde edilmesine yarayan diğer yerler.

3. Bir inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projesi yalnızca, altı ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, “işyeri” teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir :

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, a) ile e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin bir kısmını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acenta dışında- bir Âkit devlette diğer Âkit Devletin teşebbüsü namına hareket ederse, aşağıdaki şartlarla bu teşebbüs, ilk bahsedilen Devlette bu kişinin gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir :

a) Eğer bu kişi, işe ilişkin sabit bir yerden yürütülebilecek 4 üncü fıkrada belirtilen türden faaliyetlerle sınırlı olmamak üzere, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa işyerinin varlığı kabul edilecektir. Ancak anılan fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler, bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir veya

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Gayrimenkul varlık” terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalyanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve madden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit, ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. Bir şirketin hisselerine veya diğer şirket haklarına sahip olan kişi, bu hisse veya şirket hakları dolayısıyla şirketin mülkiyetinde bulunan gayrimenkul varlıklardan yararlanma hakkını elde ederse, sözkonusu yararlanma hakkının doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelir, gayrimenkul varlığın bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

4. 1 ve 3 üncü fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

5. 1, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

b) Eğer bu kişi, böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mallardan veya ticarî eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticarî eşya stoku bulundurursa, işyerinin varlığı kabul edilecektir.

6. Bir Âkit Devlet teşebbüsü, diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya diğer Âkit Devlette ticarî veya sınıf faaliyetinde bulunan bir şirketi kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde), bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, kazanç bu diğer Devlette, işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkrâ hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit devlet teşebbüsü diğer Âkit devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğunda, bu işyerine, her iki Âkit Devlette de, eğer bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan ve yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir. İşyeri tarafından teşebbüsün ana merkezine veya diğer herhangi bir bürosuna ihtira beratlarının, patentlerin veya diğer hakların kullanılması karşılığında gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin yapılması; verilen hizmet veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, işyerine ödünç olarak verilen paralar karşılığında faiz ödenmesi halinde, sözkonusu meblağın gider olarak indirilmesine (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) müsaade edilmeyecektir.

4. İşyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticarî eşya alınması dolayısıyla doğan hiç bir kazanç, bu işyerine atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka Maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o Maddelerin hükümleri bu Madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

GEMİCİLİK, HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Âkit devletlerden birinin bir teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkrâ hükümleri, aynı zamanda bir ortaklığa, bir bağıli işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticarî ve malî ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler göz önünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum

kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukukî olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaktır.

Madde 10
TEMETTÜLER

1. Bir Âkit devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devlet mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedede bulunulan kişi temettünün gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşamayacaktır :

a) Temettünün gerçek lehdarı, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 10'unu elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 20'si.

3. a) Bu maddenin 2.b) fıkrasında öngörülen kesinti mahfuz kalmak üzere, bir Türkiye mukimi, Fransa mukimi bir şirketten temettü elde ettiğinde, bu temettü bir Fransa mukimince elde edildiğinde bu kişi nasıl bir vergi alacağına (avoir fiscal) hak kazanıyorsa, Türkiye'de mukim kişi de Fransız Hazinesinden bu vergi alacağına (avoir fiscal) eşit bir miktar para almaya hak kazanacaktır.

b) Bu fıkranın a) bendi hükümleri yalnızca Türkiye'de mukim olan :

(i) bir gerçek kişiye veya

(ii) temettü ödeyen Fransız şirketinin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde 10'undan daha azını elinde tutan bir şirkete uygulanacaktır.

c) Bu fıkranın a bendi hükümlerine göre Fransız Hazinesinden kendisine ödemedede bulunulan kişi, bu ödemeler dolayısıyla Türk vergisine tabi tutulmazsa, bu fıkranın a) bendi hükümleri uygulanmayacaktır.

d) Bu Anlaşma'nın bakımından bu fıkranın a) bendi hükümleri gereğince Fransız Hazinesinden yapılan ödemeler, temettü olarak kabul edilecektir.

4. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanca katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtım yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören gelirleri kapsar. Yatırım fonu ve yatırım ortaklarından sağlanan gelirler de bu terimin kapsamına girer.

5. Bir Âkit Devlet şirketi diğer Âkit devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu, bu işyerinin kazançları bu diğer Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi, bu maddenin 2 nci fıkrasının a) bendinde yer alan verginin yüzde ellisini geçmeyecektir.

6. Bir Âkit devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olarak bulunduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunurşa veya bir Türkiye mukimi, Fransa'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Fransa'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyerinin ya da sabit yerin arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu Maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışında kalacaktır. Bu durumda, olayına göre bu Anlaşmanın 7 nci veya 14 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

7. Fransa'da mukim bir şirketten temettü elde etmekle beraber, bu temettüler dolayısıyla Fransız Hazinesinden 3 üncü fıkrada öngörülen parayı almaya hak kazanmayan bir Türkiye mukimi, bu şirket tarafından daha önce ödenmiş olması kaydıyla, bu temettülere isabet eden peşin ödemeyi (precompte) geri alabilir. Bu iade, 2 nci fıkra hükümlerine göre Fransa'da vergilendirilecektir.

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, iade edilen peşin ödemenin (precompte) gayrisafi tutarı temettü olarak kabul edilecektir.

8. 5 inci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Devlet mukimi olan bir şirket diğer devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını sözkonusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde ediş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur, Aynı şekilde bu diğer Devlet, bu şirketin dağıtılmamış kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç, vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançdan oluşması durumu değiştirmez.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit devlette doğan ve diğer Âkit Devlet mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz elde edildiği Âkit devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedede bulunulan kişi faizin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 15'ini aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Fransa'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faiz, Fransız vergisinden istisna edilecektir;

b) Türkiye'de doğan ve Fransa Hükümetine ve Fransa Merkez Bankasına ödenen faiz, Türk Vergisinden istisna edilecektir;

c) Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin Hükümeti tarafından karşılanan borç veya krediden kaynaklanan faiz, ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya kazancı paylaşma hakkını tanısın tanimasın, devlet tahvillerinden, tahvillerden veya bonolardan ve her nevi alacakdan doğan gelir ile bu gelirin elde edildiği Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri kapsar.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticarî veya sınaî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Fransa'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Fransa'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkrâ hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre bu Anlaşmanın 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devlet'in kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilâve ödeme bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDÎ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedede bulunulan kişi gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddî hak bedelinin gayrisafî tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddî hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameîi farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınaî, ticarî, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı, kullanma hakkı veya satışı ile sınaî, ticarî, bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında elde edilen her nevi bedeli kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı bu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Fransa'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Fransa'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu Maddenin 1 inci ve 2 nci fıkrâ hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre, bu Anlaşmanın 7 nci veya 14 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya muhiki tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve bu gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu Madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilâve ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı Maddede tanımlanan bir gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Esas varlığı gayrimenkul varlıklardan veya gayrimenkul üzerindeki haklardan oluşan bir şirket veya tüzelkişinin hisse senetlerinin veya bu şirket veya tüzelkişideki hakların elden çıkartılmasından elde edilen kazanç, gayrimenkul varlığın bulunduğu Devletin mevzuatı bu tür kazançları, gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından doğan kazançlar ile aynı şekilde vergilemeye tabi tutuyorsa, bu Devlette vergilendirilebilir. Bu hükmün amaçları bakımından, sözkonusu şirketin veya tüzelkişinin sınaî, ticarî veya tarımsal faaliyetlerinde veya serbest meslek faaliyetlerinde kullanılan gayrimenkul varlıklar dikkate alınmayacaktır.

3. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

4. Uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

5. 1, 2, 3 ve 4 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç yalnızca, elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, bundan bir önceki cümlede bahsedilen ve diğer Âkit Devlette doğan sermaye değer artış kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, bu diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer :

a) Kişi bu diğer Devlette bu faaliyetleri icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip ise veya

b) Kişi bu diğer Devlette, sözkonusu faaliyetleri icra etmek amacıyla 12 aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde 183 gün veya daha fazla kalırsa, sözkonusu gelir, aynı zamanda diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen gelir, ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde icra edilen faaliyetlerden elde edilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün serbest meslek faaliyetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer :

a) Teşebbüs, bu faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir işyerine sahip olursa veya

b) Faaliyetlerin icra edildiği süre veya süreler, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde, toplam 183 günü aşarsa,

sözkonusu gelir, aynı zamanda bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca sözkonusu işyerine atfedilebilen gelir, ya da yalnızca bu diğer Devlette icra edilen faaliyetlere atfedilebilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Her iki durumda da bu teşebbüs, sözkonusu gelir dolayısıyla bu diğer Devlette bu Anlaşmanın 7 nci Maddesi hükümlerine göre vergilendirilmeyi, bir diğer deyişle, sözkonusu gelir bu diğer Devlette bulunan bir işyerine atfedilebilirmiş gibi vergilendirilmeyi tercih edebilir. Bu tercih, bu diğer Devletin sözkonusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

3. “Serbest meslek faaliyetleri” terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebî, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin, muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini ve özel meslekî bilgi ve maharet gerektiren diğer faaliyetleri kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19, 20 ve 21 inci Madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir gider Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer :

- a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde 183 günü aşmamak üzere kalırsa ve
- b) Ödeme, bu diğer Âkit Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa ve
- c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa,

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu Maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, teşebbüsün kanunî merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

.Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin Yönetim Kurulu Üyesi olması dolayısıyla eline geçen ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

ARTİST VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci Madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan sanatçıların ve bunun yanı sıra sporcuların diğer Âkit Devlette icra ettikleri bu nitelikteki şahsî faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci Madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, 1 inci fıkrada sözü edilen faaliyetler bir Âkit Devlet mukimi tarafından diğer Âkit Devlette icra ediliyor ve bu diğer Devlette yapılan faaliyetler doğrudan veya dolaylı olarak ilk bahsedilen Devletin kendisi veya bir politik alt bölümü veya kamu menfaatine yararlı bir derneği veya kuruluşu tarafından finanse ediliyorsa, bu faaliyetlerden elde edilen gelir, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 18

EMEKLİ, DÜL, YETİM VE MALULİYET MAAŞLARI

1. 19 uncu Maddenin 1 inci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi- ne geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve bu kişiye sağlanan diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm aynı zamanda bir Âkit Devlet mukimine sağlanan ömür boyu gelire de uygulanacaktır.

2. Uğranılan şahsi zararları tazmin etmek üzere, bir Âkit Devlet veya onun bir politik alt bölümü tarafından ödenen emekli maaşları ve sağlanan ömür boyu gelirler ile yapılan diğer devamlı veya arızî ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilir.

Madde 19

KAMU GOREVLERİ

1. Bir Âkit Devletin kendisine, politik alt bölümüne, veya mahallî dairesine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Âkit Devlet, politik alt bölüm veya mahallî idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticarî veya sınai faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĐRENCİLER

1. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette yalnızca öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyerin, geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılamak için yapılan ödemeler, bu ödemelerin bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılması kaydıyla, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette öğrenim veya meslekî eğitim gören bir öğrenci veya stajyerin, gördüğü eğitim-öğretim süresince ve bu eğitim-öğretimle bağlantılı bir hizmet ifa etmesi dolayısıyla eline geçen ücretler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

ÖĐRETMENLER VE ARAŞTIRMACILAR

1. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette yalnızca öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen, öğretim üyesi veya araştırmacının, iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için öğretim veya araştırma hizmetleri karşılığında bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği menfaatler dolayısıyla bu diğer Devlette vergiden muaf tutulacaktır.

2. 1 inci fıkra hükümleri, kamu menfaatine yönelik olmayan; fakat özellekli özel kişi veya kişilerin menfaatine yurutulen araştırmalar dolayısıyla elde edilen gelirlere uygulanmayacaktır.

Madde 22

DİĞER GELİRLER

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki Maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 6 ncı Maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette veya bir sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunması ve söz konusu iş yeri ya da sabit yer ile geliri doğuran hak veya varlık arasında etkin bir bağ olması halinde, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 23

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİNİN ÖNLENMESİ

Çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir.

1. Türkiye’de :

Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Fransa’da ve Türkiye’de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, Türk vergi mevzuatının yabancı vergilerin mahsubuna ilişkin hükümleri saklı kalmak üzere, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Fransa’da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla beraber söz konusu mahsup, Fransa’da vergilendirilebilen gelir için, mahsupdan önce Türkiye’de hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Fransa’da :

a) Bir Fransa mukimi bu Anlaşma hükümleri uyarınca Türkiye’de ve Fransa’da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Fransa bu mukimin gelirine isabet eden vergiden, Türkiye’de ödenen gelir vergisinin mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla beraber, sözkonusu mahsup, mahsupdan önce hesaplanan ve Türkiye’de vergilendirilebilen gelire isabet eden gelir vergisi miktarını aşmayacaktır.

b) a) bendinin amaçları bakımından “Türkiye’de ödenen gelir vergisi” terimi, Türk vergi mevzuatı gereğince ödenmesi gereken; fakat Türkiye’ni ekonomik kalkınmasını hızlandırmaya yönelik teşvik mevzuatı hükümleri gereğince muafiyete, istisnaya veya indirim tabi tutulan herhangi bir vergi miktarını kapsamaktadır.

Bundan önceki cümleye bakılmaksızın, türkiye’de gelir üzerinden ödenen vergi :

(i) 10 uncu Maddenin 2 nci fıkrasının a) bendinde bahsedilen temettülerde yüzde 15 oranında;

(ii) 10 uncu Maddenin 2 nci fıkrasının b) bendinde bahsedilen temettülerde yüzde 20 oranında;

(iii) 11 inci Maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen faizlerde yüzde 15 oranında;

(iv) 12 nci Maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen gayrimaddi hak bedellerinde yüzde 10 oranında,

hesaplanacaktır.

Bununla beraber, Türkiye’de mukim olmayan kişilerin, Türkiye’de elde ettiği temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedellerine Türk vergi kanununa göre uygulanan vergi oranları, bu bentte bahsedilen oranların altına düşürülürse, bu bendin amaçları yönünden, bu düşük oranlar uygulanacaktır.

Madde 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları diğer Âkit Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm, 1 inci Madde hükümlerine bakılmaksızın Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu Maddenin 5 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. 9 uncu Madde, 11 inci Maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci Maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devletin bir mukime yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer ödemeler, bu ödemeler, sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

5. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

Madde 25

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 24 üncü Maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilir.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşmadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Ulaşılan her hangi bir çözüm Âkit Devletlerin iç mevzuatlarındaki zaman sınırlamasına bağlı kalmaksızın uygulanacaktır.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir.

Âkit Devletlerin yetkili makamları özellikle,

a) Âkit Devletlerden birinde bulunan ve diğer Âkit Devletin bir teşebbüsüne ait olan bir işyerine, her iki Âkit Devlette de aynı şekilde kazanç atfedilmesinde;

b) Âkit devletlerden birinin bir mukimi ile 9 uncu Maddede bahsedilen ve diğer Âkit Devlette mukim olan bir bağımlı kişi arasında aynı şekilde kazanç tahsis edilmesinde,

anlaşmaya varmak üzere birbirlerine danışabilirler.

Aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulamamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilemenin ortadan kaldırılması için birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyonda yürütülebilir.

5. Âkit Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşma yolu ile bu Anlaşmanın uygulama usullerini ve özellikle bir Âkit Devlet mukiminin bu Anlaşmadan kaynaklanan vergi indirim, muafiyet veya istisnalarından diğer Devlette nasıl yararlanacağına ilişkin esasları tespit edeceklerdir.

Madde 26

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanı sıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilatına veya cebri icra ya da cezasına veya bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette Âkit Devletlerden birini :

a) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idarî alışkanlıklarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma :

c) Herhangi bir ticarî, sınıflar meslekî sırrı veya ticarî işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 27

DİPLOMASI VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

1. Bu anlaşma hükümleri, diplomasi ve konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir. Bununla beraber bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinde bulunan ve o Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergiler yönünden tabi oldukları mükellefiyetlere aynen tabi olmayan, uluslararası kuruluşlara, bunların organ ve memurlarına ve bir üçüncü Devletin diplomatik veya konsolosluk misyon üyelerine uygulanmayacaktır.

2. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, Âkit Devletlerden birinin diplomatik veya konsolosluk misyon üyesi olup, diğer Âkit Devlette veya bir üçüncü Devlette bulunan ve gönderen Devletin vatandaşı olan gerçek kişiler, eğer gönderen Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergiler yönünden tabi oldukları mükellefiyetlere orada aynen tabi tutulurlarsa, bu takdirde gönderen Devletin mukimi kabul olunacaklardır.

Madde 28

HÜKÜMRANLIĞA İLİŞKİN KAPSAM

1. Bu Anlaşma tümüyle veya gerekli görülebilecek değişikliklerle, bu Anlaşmanın uygulandığı vergilere önemli ölçüde benzer nitelikte vergiler alan Fransa Cumhuriyeti'nin deniz aşırı kısımlarına genişletilebilir. Böyle bir genişleme, Âkit devletler arasında diplomatik yollarla teati edilen notalarda veya Âkit Devletlerin anayasal prosedürlerine uygun düşen diğer herhangi bir şekilde anlaşmaya bağlanan ve belirlenen tarihten itibaren hüküm ifade edecektir. Böyle bir anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın genişletildiği deniz aşırı kısımlara uygulanma şartlarını ve gerekli uyarlamaları da kapsamına alır.

2. Her iki Âkit Devlet arasında aksine anlaşmaya varılmadığı takdirde, bu Anlaşmanın Devletlerden birince 30 uncu Madde hükmüne göre yürürlükten kaldırılması, aynı zamanda bu Anlaşmayı, o Maddede belirtilen şekilde, bu Madde gereğince genişletildiği her bir kısmı açısından da yürürlükten kaldırılacaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Her bir Âkit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendisi açısından gerekli işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma, son bildirim alınmasını takip eden günden sonra gelen ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma hükümleri :

a) Türkiye'de Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergilere :

b) Fransa'da, gelir üzerinden alınan vergiler için, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takip eden herhangi bir yılda elde edilen gelire veya böyle bir yılda sona eren herhangi bir hesap döneminde elde edilen gelire uygulanacaktır.

Madde 30
YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

1. Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden biri tarafından feshedilinceye kadar yürürlükde kalacaktır. Âkit Devletlerden her biri Anlaşmayı, her takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir.

2. Bu durumda Anlaşma :

a) Türkiye’de fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci gününü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için:

b) Fransa’da gelir üzerinden alınan vergilerde, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen herhangi bir yılda elde edilen gelir için veya böyle bir yılda sona eren herhangi bir hesap döneminde elde edilen gelir için,

hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, iki Devletin tam yetkili temsilcileri, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türkçe ve Fransızca dillerinde her iki Metin de aynı derecede geçerli olmak üzere Paris’de 18 Şubat 1987 tarihinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

FRANSA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

ADINA

Vahit HALEFOĞLU

J. B. RAIMOND

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti arasında gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir bölümünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 7 nci Maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette bir işyerine sahip olursa ve bu teşebbüs :

a) Bu işyerinden yapılan mal veya ticarî eşya satışlarının aynısını veya benzerini bu diğer devlette gerçekleştirirse veya

b) Bu işyerinde gerçekleştirilen diğer ticarî faaliyetlerin aynısını veya benzerini bu diğer Devlette icra ederse,

bu satış veya faaliyetlerden doğan kazançların, diğer Âkit Devlette, işyeri kazancı ile birlikte vergilendirilebileceği üzerinde anlaşılmıştır. Bunun için, sözkonusu satış veya faaliyet ile benzerlik gösteren veya tamamen aynı nitelikte olanların, bahsi geçen işyeri vasıtasıyla gerçekleştirilmesi şarttır.

Bununla beraber, eğer teşebbüs, sözkonusu satış veya faaliyetlerin, bu Anlaşmadan menfaat temin etme amacı dışında, diğer başka niyetlerle bu şekilde yapıldığını ispat edebilirse, bu satış veya faaliyetlerden doğan kazanç, bu diğer Âkit devlette vergilendirilmeyecektir.

2. 7'nci Maddenin 1 ve 2 nci fıkralarıyla ilgili olarak, bir Âkit Devletin teşebbüsü diğer Âkit Devlette yeralan bir işyeri vasıtasıyla mal veya ticarî eşya sattığında veya ticarî faaliyette bulunduğu, bu işyerinin kazancı, bu teşebbüsün elde ettiği toplam hâsılat üzerinden belirlenmeyecek; fakat yalnız bu işyerinin, bu türden satış veya ticarî faaliyete dayalı gerçek faaliyetlerinden kaynaklanan hâsılatla göre belirlenecektir.

Sınaf, ticarî, bilimsel teçhizat ve tesislere veya bayındırlık işlerine ilişkin araştırma, tedarik, montaj veya inşa mukavelelerinde, teşebbüs bir işyerine sahip olursa, sökonusu işyerinin kazancı mukavelenin toplam tutarı üzerinden hesaplanmayacak; fakat işyerini bulunduğu Devlette bu işyerinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmı üzerinden hesaplanacaktır. Teşebbüsün genel merkezinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmına ilişkin olan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilebilecektir.

3. 10, 11 ve 12 nci Maddeler ile ilgili olarak, "Gerçek lehdar" teriminin, bir üçüncü ülke mukiminin Türkiye veya Fransa'dan elde ettiği temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedellerinde bu anlaşmadan yararlanmasını önleme yönünde yoruma tabi tutulacağı, ancak bu önleminin Âkit Devletlerin mukimlerine doğru genişletilmeyeceği hususunda anlaşılmıştır.

4. 12 nci Maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak, bilimsel, jeolojik, teknik, nitelikte çalışmalar ve araştırmalar dahil olmak üzere teknik hizmetler karşılığında veya ozalit çizimler dahil olmak üzere mühendislik mukaveleleri karşılığında ya da danışma, gözetim hizmetleri karşılığında yapılan ödemeler sınıf, ticarî, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi için yapılan ödemeler olarak tespit edilmeyecektir.

5. 10, 11 ve 24 üncü Maddelerle ilgili hiçbir hüküm, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında yeralan örtülü sermayeye ilişkin hükümleri uygulamalarını engellemeyecektir.

6. 24 üncü Maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak, fıkrada bahsedilen "aynı koşullarda" ifadesinden, olağan vergi kanunlarının ve düzenlemelerinin uygulanması açısından hukuken ve gerçekte önemli ölçüde benzer koşullarda yerleşik vergi mükelleflerinin (gerçek kişilerin, tüzelkişilerin, ortaklıkların ve derneklerin) kastedildiği anlaşılmaktadır.

Diğer hususların yanısıra bu husus, üçüncü bir Devlette mukim olan Âkit Devletlerden birinin vatandaşının diğer Âkit Devlette iş yapması halinde, üçüncü bir Devlette mukim olan diğer Devlet vatandaşlarının bu diğer Devlette iş yaparken tabi tutuldukları veya tabi tutulabilecekleri vergilemenin ve buna bağlı mükellefiyetlerin aynısına tabi tutulacakları anlamına gelmektedir.

7. 25 inci maddenin 2 nci fıkrası ile ilgili olarak, vergi mükellefinin Türkiye'den, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, vergi idaresinin karşılıklı anlaşma neticesini kendisine bildirmesinden sonra bir yıllık dönemde talep etmesinin zorunlu olduğu hususu anlaşılmaktadır.

8. 30 uncu Madde ile ilgili olarak, bu Anlaşmanın çifte vergilendirmenin önlenmesi, karşılıklı anlaşma usulü ve bilgi değişimi ile ilgili hükümlerinin, mevcut Anlaşmanın kavradığı gelirin vergilendirilmesi yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılın sonuna tekabül eden 31 Aralık gününden sonra da uygulanmasına devam edilecektir.

3509

7 . 12 . 1988

Bu hususları teyiden, iki Devletin tam yetkili temsilcileri, bu Protokolü imzaladılar.

Türkçe ve Fransızca dillerinde her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, Paris'-de, 18 Şubat 1987 tarihinde düzenlenmiştir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
7	48	239
18	36	618,693:694,702,707:712

I - Gerekçeli 151 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 36 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/422